

	تاریخ امتحان: ۲/۳۰ ساعت شروع: ۱۰ صبح مدت امتحان: ۷۵ دقیقه تعداد صفحات: ۳ صفحه نوبت: دوم	بسمه تعالی استان مرکزی	سوالات امتحان درس: تاریخ ۲ دوره: متوسطه دوم پایه: یازدهم رشته: علوم انسانی نام دبیر: اکبری نام و نام خانوادگی:

ردیف	دانش آموزان عزیز از دو بسته « الف » و « ب » یک بسته را انتخاب کنید و پاسخ مناسب دهید.	بارم
	بخش اختیاری الف :	
۱	در نتیجه پیمان عقبه اول ، پایگاه امن و مطمئنی برای مسلمانان در بئرب به وجود آمد . درست غلط	۰.۲۵
۲	یکی از مهم ترین و موثر ترین معیارهای سنجش درستی یا نادرستی گزارش تاریخی ، بررسی مطابقت یا عدم مطابقت با عقل است . درست غلط	۰.۲۵
۳	قرآن کریم صلح..... را فتح و پیروزی آشکار برای اسلام معرفی کرد .	۰.۵
۴	مورخان سال نهم هجری را سال ..... یا اسلام آوردن قبیله ها نامیده اند .	۰.۵
۵	مورخان دوران اسلامی ، گزارش ها و نوشته های خود را به دو روش ..... و موضوعی تنظیم و ارائه می کردند .	۰.۵
۶	روش تاریخ نگاری ترکیبی را توضیح دهید .	۱
۷	روش نگارش سیاست نامه ها و اندرزنامه هارا با یکدیگر مقایسه کنید . با ذکر مثال	۲
	بخش اختیاری ب:	
۱	فتوحات مسلمانان در مصر بیشتر تحت تاثیر چه عواملی بود؟	۱
۲	سه مورد از اقدامات هشتمین خلیفه اموی «عمر بن عبدالعزیز» را بنویسید .	۱.۵
۳	روند پذیرش اسلام در ایران در دوره خلافت بنی امیه چگونه بود؟	۱
۴	سه مورد از عوامل موثر در اسلام آوردن مردم ایران را بنویسید .	۱.۵
	بخش سوالات اجباری :	
۱	در عبارات زیر موارد صحیح و غلط را مشخص کنید . الف) سادات علوی نقش موثری در ترویج اسلام در میان ایرانیان به ویژه طبرستان ، دیلم و گیلان داشتند . ب) در عصر سلجوقیان شعر فارسی به اوج خود رسید و حکیم فردوسی شاهنامه را که نماد هویت ایرانی است سرود . ج) مهم ترین پیامد سیاسی ظهور حکومت های ایرانی کاهش و زوال تدریجی سلطه سیاسی خلفای عباسی بر ایران بود . د) غزنویان با به کارگیری دیوان سالارانی چون عمیدالملک کندی و خواجه نظام الملک طوسی نظام اداری ایران را کامل تر و گسترده تر کردند .	۱

۰.۵	جاهای خالی را با عبارات مناسب کامل کنید .	۲
۰.۵	الف (نامورترین نقاشان عصر تیموری..... بود .	
۰.۵	ب (فاخرترین نمونه شاهنامه مصور شده در عصر تیموری، شاهنامه ..... است.	
	سوالات چهار گزینه ای :	۳
	الف (کدام گزینه از ویژگی های دوره مسلمانی مغولان نیست ؟	
۰.۵	۱. از زمان غازان خان آغاز شد .	
	۲. در عهد سلطنت غازان حکومت ایلخانی به استقلال و اقتدار زیادی رسید .	
	۳. به همت بزرگان ایرانی زمینه مسلمان شدن مغولان فراهم شد .	
	۴. اسلام دین رسمی اعلام گردید .	
۰.۵	ب (کتاب تاریخ جهانگشا نوشته کیست و از منابع تاریخی کدام دوره تاریخ ایران محسوب می شود ؟	
	۱. میر خواند . تیموریان	
	۲. حمدا.. مستوفی . سلجوقیان	
	۳. خواندمیر . غزنویان	
	۴. عظاملک جوینی . مغول	
	سوالات کوتاه پاسخ :	
۰.۵	شاه عباس برای پرداخت حقوق و تدارکات و تجهیزات سپاه جدید چه اقدامی انجام داد؟	۴
۰.۵	صفویان چه تغییری در هنر فرش بافی ایران ایجاد کردند؟	۵
۰.۵	شاخص ترین چهره فلسفی عصر صفوی چه کسی بود و کدام مکتب فلسفی را بنیان نهاد ؟	۶
۰.۵	بر اساس نظریه آموزشی جدید در دوره رنسانس ، هدف از آموزش چه بود ؟	۷
۰.۵	یکی از ویژگی های شاخص عصر تیموری و مغول چه بود ؟	۸
	اصطلاحات زیر را توضیح دهید .	۹
۰.۲۵	الف (یاسا :	
۰.۲۵	ب (املاک خصوصی :	
۰.۵	ج (مکتب نگارگری اصفهان :	
	د : رنسانس :	
۰.۵	سوالات تشریحی :	
۱	رسمی کردن مذهب شیعه دوازده امامی در دوره صفوی چه پیامدهایی به دنبال داشت ؟	۱۰

مای درس

گروه آموزشی عصر

www.my-dars.ir

سوالات تشریحی :

- ۱۱ به چه دلایلی صنعت گران و بازرگانان در پایان دوره قرون وسطی از حکومت مرکزی مقتدر حمایت می کردند؟
- ۱۲ چه عواملی موجب افزایش نفوذ و موقعیت اجتماعی رهبران طریقت های صوفیانه در دوره ایلخانان و تیموریان شد؟ مورد
- ۱۳ دو مورد از عوامل رونق و شکوفایی علمی و فرهنگی در زمان سامانیان و آل بویه را بنویسید .
- ۱۴ پیامد کشفیات جغرافیایی در حوزه اقتصاد چه بود ؟
- ۱۵ وضعیت اقتصاد شهری و تجاری در عصر مغول و تیموری چگونه بود؟
- ۱۶ « خواجه نظام الملک طوسی » با چه هدفی نظام اقطاع را توسعه داد ، اجرای این سیاست چه پیامدهایی در بر داشت ؟

بررسی شواهد و مدارک :

متن ۱: «...حضرت اعلی شاهی (شاه عباس اول) ...جهت انبساط ضمیر ، اکثر اوقات در میدان نقش جهان با مخصوصان و مقرران به نشاط چوگان بازی و قیق اندازی ، آتش بازی که استادان آتش ...ترتیب می دادند مشغول می فرمود...تماشاچی اطراف و جوانب میدان را فرا گرفته، نظاره گر انجمن بودند » (اسکندر بیگ ترکمان ، عالم آرای عباسی، ج ۲، ص ۱۳۸۲).

متن ۲: «...در این سال (۱۰۲۳ق) ، ایلچیان (سفیران ، فرستادگان) و چند نفر از پادریان (کشیشان و مبلغان مسیحی) فرنگ که عبارت از دانشمندان و رهبانان نصاری است از جانب پادشاه اسپانیه، که بزرگترین پادشاه فرنگستان است ، به پایه سریر اعلی آمده درنقش جهان اصفهان به سعادت بساط پوش شاه جهان سرافراز شدند » (همان ، ص ۱۴۲۲).

در متن های بالا به چه کارکردهای میدان نقش جهان اشاره شده است ؟

www.my-dars.ir

۱. قیق اندازی نوعی بازی که از هیجان بالایی برخوردار بود و نوعی فعالیت نظامی نیز محسوب میشد .

ردیف	دانش آموزان عزیز از دو بسته « الف » و « ب » یک بسته را انتخاب کنید و پاسخ مناسب دهید .	بارم
	بخش اختیاری الف :	
۱	در نتیجه پیمان عقبه اول ، پایگاه امن و مطمئنی برای مسلمانان در بثر ب به وجود آمد . درست <u>غلط</u>	۰.۲۵
۲	یکی از مهم ترین و موثر ترین معیارهای سنجش درستی یا نادرستی گزارش تاریخی ، بررسی مطابقت یا عدم مطابقت با عقل است . درست <u>غلط</u>	۰.۲۵
۳	قرآن کریم صلح.....حدیبیه..... را فتح و پیروزی آشکار برای اسلام معرفی کرد .	۰.۵
۴	مورخان سال نهم هجری را سال .....وفود..... یا اسلام آوردن قبیله ها نامیده اند .	۰.۵
۵	مورخان دوران اسلامی ، گزارش ها و نوشته های خود را به دو روش ..سال شماری.... و موضوعی تنظیم و ارائه می کردند .	۰.۵
۶	روش تاریخ نگاری ترکیبی را توضیح دهید . مورخ در این روش به جای ذکر همه روایات در باره یک موضوع با مطالعه و تطبیق همه روایت ها یک گزارش از مجموع آنها تنظیم می کند. ۰.۵ مورخ در این روش ناچار به گزینش و انتخاب است امکان دارد بعضی از جنبه های خبر از چشم او دور بماند ۰.۵	۱
۷	روش نگارش سیاست نامه ها و اندرزنامه هارا با یکدیگر مقایسه کنید . با ذکر مثال سیاست نامه ها حاوی اطلاعات سودمندی در باره شیوه کشورداری مناسبات حکومت و مردم و تشکیلات و نهادهای اداری فرهنگی اقتصادی است . ۰.۷۵ سیاست نامه خواجه نظام الملک ۰.۲۵ اندرزنامه ها بیشتر به اخلاق کشورداری و مناسبات اخلاقی فرمانروا و مردم می پردازد ۰.۷۵ مثل قابوس نامه عنصرالمعالی ۰.۲۵	۲
	بخش اختیاری ب:	
۱	فتوحات مسلمانان در مصر بیشتر تحت تاثیر چه عواملی بود؟ ۱. نتیجه مقاومت نکردن مردم آن سرزمین در مقابل سپاه اسلام ۰.۵ ۲. رفتار مسالمت آمیز و مدارا جویانه اسلام با مسیحیان ۰.۵	۱
۲	سه مورد از اقدامات هشتمین خلیفه اموی «عمر بن عبدالعزیز» را بنویسید ۱. فتوحات متوقف شود ۰.۵ ۲. از نو مسلمانان جزیه گرفته نشود ۰.۵ ۳. دشنام گویی و اهانت به حضرت علی ع منع شود ۰.۵	۱.۵
۳	روند پذیرش اسلام در ایران در دوره خلافت بنی امیه چگونه بود ؟ کند بود ۰.۲۵ زیرا رفتار غیر اسلامی برخی از حاکمان اموی محدودیت ها و موانعی را بر سر گروش به اسلام ایجاد کرده بود ۰.۵ مثل قرار دادن مسلمانان غیر عرب در ردیف موالی ۰.۲۵	۱
۴	سه مورد از عوامل موثر در اسلام آوردن مردم ایران را بنویسید ۱. اسلام دینی جهانی بود و متعلق به همه مردم جهان ۰.۵ ۲. ساکنان ایران خواه زردشتی خواه مسیحی و یهودی .... همه یکتا پرست و معتقد به بهشت و جهنم ... پس برایشان دشوار نبود ۰.۵ ۳. مهاجرت گسترده اعراب مسلمان به ایران زمینه اشنایی تدریجی ایرانیان با اسلام را فراهم کرد . ۰.۵	۱.۵
	بخش سوالات اجباری :	
۱	در عبارات زیر موارد صحیح و غلط را مشخص کنید .	
۱	الف (سادات علوی نقش موثری در ترویج اسلام در میان ایرانیان به ویژه طبرستان ، دیلم و گیلان داشتند . ص ب (در عصر سلجوقیان شعر فارسی به اوج خود رسید و حکیم فردوسی شاهنامه را که نماد هویت ایرانی است سرود . غ ج (مهم ترین پیامد سیاسی ظهور حکومت های ایرانی کاهش و زوال تدریجی سلطه سیاسی خلفای عباسی بر ایران بود . ص د (غزنویان با به کارگیری دیوان سالارانی چون عمیدالملک کندی و خواجه نظام الملک طوسی نظام اداری ایران را کامل تر و گسترده تر کردند . غ	

- ۲ جاهای خالی را با عبارات مناسب کامل کنید .
- ۰.۵ الف (نامورترین نقاشان عصر تیموری... کمال الدین بهزاد.....بود .
- ۰.۵ ب (فاخرترین نمونه شاهنامه مصور شده در عصر تیموری، شاهنامه ...بایسنقری...است.
- ۳ سوالات چهار گزینه ای :
- الف (کدام گزینه از ویژگی های دوره مسلمانی مغولان نیست ؟
- ۰.۵ ۱. از زمان غازان خان آغاز شد . ۲. در عهد سلطنت غازان حکومت ایلخانی به استقلال و اقتدار زیادی رسید.
۳. به همت بزرگان ایرانی زمینه مسلمان شدن مغولان فراهم شد . ۴. اسلام دین رسمی اعلام گردید .
- ۰.۵ ب (کتاب تاریخ جهانگشا نوشته کیست و از منابع تاریخی کدام دوره تاریخ ایران محسوب می شود ؟
۱. میر خواند . تیموریان ۲. حمدا.. مستوفی . سلجوقیان ۳. خواندمیر . غزنویان ۴. عظاملک جوینی . مغول
- سوالات کوتاه پاسخ :
- ۰.۵ ۴ شاه عباس برای پرداخت حقوق و تدارکات و تجهیزات سپاه جدید چه اقدامی انجام داد؟ زمین های فراوانی را به املاک خاصه پادشاهی تبدیل کرد . ۰.۵
- ۰.۵ ۵ صفویان چه تغییری در هنر فرش بافی ایران ایجاد کردند؟ آن را از حالت روستایی و عشایری به صورت یک صنعت ملی در آوردند . ۰.۵
- ۰.۵ ۶ شاخص ترین چهره فلسفی عصر صفوی چه کسی بود و کدام مکتب فلسفی را بنیان نهاد؟ ملا صدرا ۰.۲۵ حکمت متعالیه ۰.۲۵
- ۰.۵ ۷ بر اساس نظریه آموزشی جدید در دوره رنسانس ، هدف از آموزش چه بود ؟ تربیت دانشمند برجسته نبود . ۰.۲۵ بلکه تربیت شهروندانی بود که نقش سودمندی در جامعه ایفا کنند و در حیات شهری فعال باشند . ۰.۲۵
- ۰.۵ ۸ یکی از ویژگی های شاخص عصر تیموری و مغول چه بود ؟ اتحاد و زندگی مسالمت آمیز پیروان مذاهب و فرق اسلامی معتقدان به دین های دیگر . ۰.۵
- ۹ اصطلاحات زیر را توضیح دهید .
- ۰.۲۵ الف (یاسا : مغول ها پیش از مسلمانی بر پایه مجموعه قوانینی موسوم به یاسادعاوی حقوقی خود را حل می کردند . ۰.۲۵
- ۰.۲۵ ب (املاک خصوصی : بسیار ناچیز بود و همواره در معرض مصادره ۰.۲۵
- ۰.۵ ج (مکتب نگارگری اصفهان : مربوط به دوره شاه عباس اوج نگارگری این دوره هست ۰.۲۵ . اقارضا عباسی با طرح ها و نوآوریهای بی نظیرش این مکتب را پایه گذاری کرد . ۰.۲۵
- ۰.۵ د : رنسانس : به معنی نوزایی و تجدید حیات است ۰.۲۵ و از نظر تاریخی به دگرگونی های فکری و فرهنگی گفته می شود که به منظور احیای فرهنگ یونان رم باستان از ایتالیا آغاز شد . ۰.۲۵
- www.my-dars.com
- سوالات تشریحی :
- ۱ رسمی کردن مذهب شیعه دوازده امامی در دوره صفوی چه پیامدهایی به دنبال داشت ؟ بسیاری از شیعیان در خدمت دولت صفویه متشکل متحد و منسجم شدند ۰.۵ سبب تمایز آنان از همسایگان مسلمانان مثل عثمانی ها شد . ۰.۵

- ۱۱ به چه دلایلی صنعت گران و بازرگانان در پایان دوره قرون وسطی از حکومت مرکزی مقتدر حمایت می کردند؟ زیرا از طریق برقراری نظم و امنیت ۰.۵ وحدت اداری و یکسان سازی قوانین شرایط مساعدی برای فعالیتهایشان داشتند. ۰.۵.
- ۱۲ چه عواملی موجب افزایش نفوذ و موقعیت اجتماعی رهبران طریقت های صوفیانه در دوره ایلخانان و تیموریان شد؟ ۲ مورد
 ۱. کثرت پیروان و مریدان ۰.۵. ۲. اموال و املاک فراوانی که نذر خانقاه ها می شد. ۰.۵.
- ۱۳ دو مورد از عوامل رونق و شکوفایی علمی و فرهنگی در زمان سامانیان و آل بویه را بنویسید.
 ۱. امیران و وزیران فرهنگ پرور از یک سو عالمان را مورد حمایت مادی و معنوی قرار می دادند ۰.۵. ۲. با مدارا و اجتناب از تنگ نظری و تعصب شرایط خوبی برای فعالیت های آنها فراهم کردند. ۰.۵.
- ۱۴ پیامد کشفیات جغرافیایی در حوزه اقتصاد چه بود؟ باعث دستیابی اروپاییان به ثروتمند در سرزمین های جدید شد و هم چنین رشد شهر های اروپایی ۰.۵. ذخیره فلزات قیمتی موجب رونق اقتصادی و شهرهای اروپایی شد و این وضع به ضرر زمینداران بود اعتبار تجار و صنعتگران افزایش یافت ۰.۵.
- ۱۵ وضعیت اقتصاد شهری و تجاری نسبت به کشاورزی در عصر مغول و تیموری چگونه بود؟ کشور گشایی های چنگیز و تیمور موجب شد که سرزمین های وسیعی در قاره آسیا به لحاظ سیاسی متحد شود و زمینه تجارت بین المللی ایجاد شود. ۰.۷۵. کاروانهای تجاری در مسیر های دریایی و زمینی در مسیر جاده ابریشم در تردد بودند ۰.۲۵.
- ۱۶ « خواجه نظام الملک طوسی » با چه هدفی نظام اقطاع را توسعه داد ، اجرای این سیاست چه پیامدهایی در بر داشت ؟
 با هدف نظارت و آباد کردن زمین های بایر و بلا استفاده به افراد نظامی یا صاحبان مشاغل دیوانی ۰.۵. در ابتدا خوب بود ولی بعد از نظام الملک به دلیل تمایل تدریجی صاحبان اقطاع به استقلال سبب جدایی بسیاری از مناطق و ضعف حکومت شد. ۰.۵.

بررسی شواهد و مدارک :

متن ۱: «... حضرت اعلی شاهی (شاه عباس اول) ... جهت انبساط ضمیر ، اکثر اوقات در میدان نقش جهان با مخصوصان و مقربان به نشاط چوگان بازی و قبیق اندازی ، آتش بازی که استادان آتش ... ترتیب می دادند مشغول می فرمود... تماشاچی اطراف و جوانب میدان را فرا گرفته، نظاره گر انجمن بودند » (اسکندر بیگ ترکمان ، عالم آرای عباسی، ج ۲، ص ۱۳۸۲).

متن ۲: «... در این سال (۱۰۲۳ق) ، ایلچیان (سفیران ، فرستادگان) و چند نفر از پادریان (کشیشان و مبلغان مسیحی) فرنگ که عبارت از دانشمندان و رهبانان نصاری است از جانب پادشاه اسپانیه، که بزرگترین پادشاه فرنگستان است ، به پایه سریر اعلی آمده در نقش جهان اصفهان به سعادت بساط پوش شاه جهان سرافراز شدند » (همان ، ص ۱۴۲۲).

در متن های بالا به چه کارکردهای میدان نقش جهان اشاره شده است ؟ چوگان بازی ، قبیق اندازی ، آتش بازی و باریابی از میهمانان خارجی و سفرا. ۱.

www.my-dars.ir

۱. قبیق اندازی نوعی بازی که از هیجان بالایی برخوردار بود و نوعی فعالیت نظامی نیز محسوب میشد .